

ESPOON OHJAUSUUNNITELMA VUOSILUOKILLE 1-9

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin. Hyvälle ohjaukselle on kriteereissä määritelty läpi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kulkevat yhteistä hyvää ohjausta määrittävät teemat. Yhteisillä teemoilla korostetaan ohjauksen jatkumon merkitystä oppilaalle ja opiskelijalle. Espoossa on laadittu ohjaussuunnitelmaa varten yhteinen pohja, jolla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppilaalle koulusta riippumatta.

Koulu suunnittelee toteutustavan ja aikataulun (esimerkiksi: heti koulun alkaessa / kerran jaksossa / lukuvuoden mittaan / päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjaa tiedot ohjaussuunnitelmaan. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi. Ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen toteuttaminen kaikkien koulun erilaisten oppilasryhmien osalta, jotta kaikkien oppilaiden ohjaus tulee huomioitua suunnitelmassa.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa.

Lahnuksen koulun ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma on käsitelty / käsitellään viimeistään lokakuun loppuun mennessä opettajakunnan kanssa: 11.10.2023
yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä: 24.10.2023

Laatutavoitteet Espoossa

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit (Laadukkaan ohjauksen malli Espoon perusopetuksessa)
- Oppilaalla on oikeus 7.–9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanvalvojaan / luokanopettajaan

Kommentoitu [TT1]: Täytettävä alue

Kommentoitu [TT2R1]:

- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on enintään noin 220 ohjattavaa. Ohjattavien kokonaismäärään lasketaan erityisen tuen oppilaat, S2-oppimäärää opiskelevat oppilaat ja joustavan perusopetuksen (JOPO- ja TEPPO-oppilaat) oppilaat kaksinkertaisina.
- Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Vuosiluokkien 1–6 oppilaiden määrä 80

Vuosiluokkien 7–9 oppilaiden määrä -

kaksinkertaisena laskettavien oppilaiden määrät (vuosiluokat 7–9):

- S2 oppilaat [Kirjoita tähän](#)
- erityisen tuen päätöksellä opiskelevat oppilaat [Kirjoita tähän](#)
- joustavan perusopetuksen eli JOPO- ja TEPPO-oppilaat [Kirjoita tähän](#)

Vuosiluokkien 7–9 oppilaiden laskennallinen määrä (huomioituna painokertoimella lasketut oppilasryhmät) [Kirjoita tähän](#)

Oppilaanohjaajien määrä [Kirjoita tähän](#) ja nimet [Kirjoita tähän](#)

Muut oppilaanohjausta antavien opettajien määrä [Kirjoita tähän](#) ja nimet [Kirjoita tähän](#)

Koulu kuvaa erilaista ohjausta saavat oppilasryhmät (esim. yleisopetuksesta poikkeavaa ohjausta saavat ryhmät kuten pienryhmä, TAO-opetus, työelämäpaineinen perusopetus (TEPPO) jne.)

[Kirjoita tähän](#)

Erilaisten ohjausta saavien ryhmien koulukohtaiset käytänteet kuvataan niille varattuihin sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla.

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdennetut resurssit. Rehtori tukee koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin ohjaukselliset tehtävät

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksiotto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).

- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelvaiheiden yhteistyö).
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen.

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät

- Toimii hallinnon asiantuntijana.
- Jakaa mm. hallinnolliset tunnukset
- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Toimii Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Koulutautuu riittävästi ohjaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja hallinnollisten järjestelmien käytössä. (Esimerkiksi Wilma, Primus, Opintopolku, matkakortit ja ateriakorvaukset TET-jaksoihin liittyen).

Luokanopettajan ohjaukselliset tehtävät

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä edistää vuorovaikutusta ja hyvää ryhmädynamiikkaa omilla tunteillaan.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti.
- Mikäli oppilaan opintojen etenemisestä nousee huoli, se otetaan puheeksi oppilaan tuen tarpeesta sekä hyvinvoinnista ja keskustelelee ensisijaisesti oppilaan kanssa ja tarvittaessa myös huoltajan kanssa.
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. erityisopettaja, terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).
- Opettaa opetussuunnitelman mukaisia oppilaanohjauksen sisältöjä vuosiluokilla 1-6.
- Antaa tarvittavaa ohjausta koululaisen taidoissa, oppimaan oppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa taidoissa.
- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.
- Tutustuttaa oppilaita koulun, perheiden ja lähiympäristön ammatteihin.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.
- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.

Luokanvalvojan ohjaukselliset tehtävät

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Pehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa,
- Mikäli oppilaan opintojen etenemisestä nousee huoli, se otetaan puheeksi oppilaan tuen tarpeesta sekä hyvinvoinnista ja keskustelee ensisijaisesti oppilaan kanssa ja tarvittaessa myös huoltajan kanssa.
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

Aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät

- Opettaa oman aineensa opiskelutekniikat ja työtavat.
- Opettaa oppilasta ainekohtaisten oppimaan oppimisen taitojen oppimisessa.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä edistää vuorovaikutusta ja hyvää ryhmädynamiikkaa omilla tunteillaan.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista ja mahdollistaa niihin tutustumisen.
- Tekee yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa.
- Tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. oppilaitosvierailut ja teemapäivät).
- Seuraa oppilaan etenemistä omassa oppiaineessaan ja ohjaa tarvittaessa häntä henkilökohtaisesti.

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät

- Yhteistyössä aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee aineenopettajia monipuolisten opiskelumenetelmien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelystä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon jatko-opintohakua varten.
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä.

Psykologin ohjaukselliset tehtävät

- Edistää oppilaiden psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tarvittaessa tekee oppilaan psykologisen arvioinnin toimenpiteineen, joita ovat esimerkiksi neuvottelut koulun henkilöstön ja vanhempien kanssa.
- Tekee psykologiset tutkimukset (ml. psykologiset testit) ja laatii lausunnot.
- Tukitoimien ja opetusjärjestelyjen suunnittelu.

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Musiikkiterapeutin ohjaukselliset tehtävät (koskee kouluja, joissa on musiikkiterapeutti)

- Antaa kuntoutuksellista tukea vuorovaikutukseen, toimintakykyyn, mielen hyvinvointiin ja oppimiseen liittyvissä asioissa.
- Auttaa oppilasta löytämään omia vahvuuksia ja uusia ratkaisumalleja pulmatilanteissa.
- Laatii tarvittaessa yhteenvedon oppilaan saamasta terapiasta ja jatkotuen tarpeesta.

Toimintaterapeutin ohjaukselliset tehtävät opiskelun ja koulunkäynnin tueksi (koskee kouluja, joissa on toimintaterapeutti)

- Antaa kuntoutuksellista tukea oppilaan toimintakykyyn, oppimiseen ja osallisuuteen liittyvissä tilanteissa ja asioissa.
- Ohjaa oppilasta löytämään oppilaan hyvinvointia ja oppimista lisääviä keinoja toimia ja osallistua.
- Tekee oppilaan toimintakykyyn ja koulunkäynnin tukemiseen liittyvät lausunnot sekä ohjaa oppimiseen tukeen ja kuntoutukseen liittyvissä tukitarpeissa.

Oppilaanohjaajan (tai oppilaanohjaajan tehtäviä hoitavan) työtehtävät vuosiluokilla 7-9

- Antaa henkilökohtaista sekä pienryhmäohjausta; henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran.
- Pitää luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti.
- Koordinoi tehostetun ohjauksen tarpeen arviointia ja toteutusta.
- Antaa arvionsa mukaan tehostettua henkilökohtaista ohjausta sitä tarvitseville 8.-9. -luokkalaisille.
- Tutustuttaa oppilaita työelämään TET-jaksojen ja mahdollisten yritysvierailujen välityksellä.
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumiseen ja ammatinvalintaan.
- Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.
- Ylläpitää vuorovaikutusta sähköisten järjestelmien kautta (mm. Wilma, sähköiset oppimisympäristöt).
- Ohjaa ja valvoo, että oppivelvollinen täyttää hakeutumisvelvollisuutensa.
- Tarkistaa, missä oppilaat ovat aloittaneet opintonsa opetuksen päätyttyä peruskoulussa ja ilmoittaa ilman oppivelvollisuuden suorituspaikkaa olevat oppivelvolliset asuinkunnalle sekä ilmoittaa oppivelvollisen huoltajalle ja/tai muulle lailliselle edustajalle.
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa.
- Osallistuu yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana.
- Suunnittelee ja koordinoi ohjausta oman koulun sisällä.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa.

Mahdollinen koulukohtainen lisäys tai tarkennus ohjauksellisiin tehtävään (esim. jonkin uuden toimijan kuten virka-apulaisrehtorin tai muun toimijan uuden roolin kuvaus tai jonkin yllä kuvatun tehtävän tarkennus).

[Kirjoita tähän](#)

Ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain

Koulu voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja koulukohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Laadukas ohjaus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaukseen on varattu resursseja siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen 	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö)	rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut). Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran. Tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarjotaan vuosiluokkien 8–9 oppilaille, jotka tarvitsevat perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea.	luokanopettaja/ aineenopettaja oppilaanohjaaja	
Työvälineet ja niiden hallinnointi	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	<i>Kirjoita tähän</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Wilma • Oppimisympäristöt • Primus/Kurre • Opintopolku • VALPAS • DigiOne 	Sähköinen oppimisympäristö, -alusta tai -sovellus on käytössä monen aineen opetuksessa.	oppimisympäristöjen, ohjelmien ja alustojen vastuuhenkilöt, opettajat	Kirjoita tähän
	Primus / Kurre -ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset.	rehtori Koulusihteeri	Kirjoita tähän
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta ja huoltajien tunnusten luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	Kirjoita tähän
	Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa. VALPAS-järjestelmän kautta ilmoitetaan oppilaat, jotka eivät ole sijoittuneet perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	koulusihteeri oppilaanohjaaja	Kirjoita tähän
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	Kirjoita tähän	Kirjoita tähän	Kirjoita tähän

AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
-------	--	---------------------	---------------------------

Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja kouluyhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen. 	Oppilaita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä, yläkoulussa oppilaita tuetaan ainevalintojen itseenäiseen tekemiseen.	luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.	luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat sekä erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, tukioppilasohjaajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	<i>Kirjoita tähän</i>
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Koko koulu ohjaa	Luokanvalvoja / luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukee oppilaita koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja	luokanvalvojat / luokanopettajat erityisopettajat, aineenopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>

<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. 	puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa.		
	Opettajien tarjoama henkilökohtainen ohjaus oppilaille ja vanhempainillat auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	opettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita oppimaan omassa aineessa.	aineenopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.	oppilaanohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaiden elämänhallinnan tukeminen.	Oppilashuollon asiantuntijat, luokanopettaja / luokanvalvoja	<i>Kirjoita tähän</i>
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Tasa-arvo ohjauksessa <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. • Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. • Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan. 	Opetuksessa, kaikessa puheessa ja kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	aineenopettajat oppilaanohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaanohjauksessa esitellään monipuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.	oppilaanohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko koulu	<i>Kirjoita tähän</i>
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjaus nivelvaiheissa <ul style="list-style-type: none"> Nivelvaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua yläkoulussa opiskeluun sekä opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa Yhteishaku ja jatko-ohjaus <ul style="list-style-type: none"> Ohjauksella varmistetaan oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin tai muuhun ohjattuun toimintaan 	Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden huoltajille järjestetään koulutulokasinfotilaisuus. 1. luokan huoltajien kanssa käydään koulunaloituskeskustelut. Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.	luokanopettajat, rehtori, erityisopettajat	Kirjoita tähän
	1. luokan oppilaita ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat	Kirjoita tähän
	Pidetään vanhempainiltoja liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen. Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen.	luokanopettajat, aineenopettajat, erityisopettajat, oppilaskohtaisen oppimisen tuen suunnittelusta vastaavat henkilöt	Kirjoita tähän
	6. luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja vanhempainillat.	aineenopettajat, oppilaanohjaaja, rehtori	Kirjoita tähän
	Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Jatkovasta ryhmäytymisestä on ohjeet <i>Yhdessä vahvaksi yhteisöksi - Ei kiusaamiselle</i> -suunnitelmassa. Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Espoossa on käytössä seitsemäsluokkalaisten ryhmäytymalli.	luokanvalvojat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaaja, tukioppilaat	Kirjoita tähän

	Yhteishausta tiedottaminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuun valmistautuminen ja määräajoista muistuttaminen erilaisin viestintätavoin	oppilaanohjaajat, rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Yhteishaun sekä muiden hakujen ohjaaminen, seuranta ja hakuvelvollisuuden toteutumisen valvonta.	oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
	Vuoden aikana niiden 17-vuotta täyttävien oppilaiden, jotka eivät saa päättötodistusta lukuvuoden loppuun mennessä, ohjaaminen hakemaan aikuisten perusopetukseen, muuhun oppivelvollisuuskoulutukseen tai perustellusta syystä omassa koulussa opintojen jatkamista enintään vuodeksi.	oppilaanohjaaja, rehtori	
	Päättötodistuksen liitteeksi tulostetaan oppilaan HOJKS kahtena kappaleena.	rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Yhteishaun tulosten tultua kesällä tapahtuva ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin niiden oppilaiden osalta, jotka eivät ole saaneet paikkaa tai hakenneet minnekään. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin.	oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettaja, luokanohjaaja, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, oppilaanohjaaja, aineenopettaja	<i>Kirjoita tähän</i>

	Ammatillisessa oppilaitoksessa sekä TUVA-koulutuksessa aloittaneiden oppilaiden erityisen tuen päätökset postitetaan kyseisen oppilaitoksen rehtorille.	rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Tarkistetaan, että entiset oppilaat jatkavat oppivelvollisuutensa suorittamista ja vailla koulutuspaikkaa olevat ilmoitetaan asuinkunnalle ensisijaisesti VALPAS-järjestelmän avulla. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin.	oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita ja esim. koulun eri- laisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin 	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>

<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa 	<p>Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.</p>	<p>oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>
	<p>Arvioidaan oppilaan tehostetun ohjauksen tarve oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta, suunnitellaan ohjauksen antaminen ja toteutetaan yksilöllisen suunnitelman mukaan ja kirjataan oma opiskelusuunnitelmani lomakkeelle omon kommentit kenttään. Tehostettua ohjausta voi antaa moni koulun toimija monella eri tavalla ja sitä voidaan toteuttaa myös moniammatillisesti.</p>	<p>oppilaanohjaajat</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>
	<p>Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.</p>	<p>luokanopettajat aineenopettajat oppilaanohjaajat</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>
<p>Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>

TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Työelämäyhteistyö, työelämä-tietous ja työelämään tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä 	Oppilailla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuu-tehtäviä. Oppilas pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.	luokanopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppilas pääsee aidosti tutustumaan työelämään.	oppilaanohjaajat luokanvalvojat aineenopettajat	<i>Kirjoita tähän</i> <i>Es</i>
	TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja ylittäen ja moniammatillisesti.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaanohjaaja käy aktiivisesti työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa ja tuo uutta tietoa ja osaamista koululle ja opetukseen.	luokanopettajat luokanvalvojat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut. Oppilaat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumishankkeeseen (esim. Yrityskylä).	opettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET -päiviä.		

Muita koulukohtaisia erityis- huomioita ja esim. koulun eri- laisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------

VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena <ul style="list-style-type: none"> Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja sujuvaa Oppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja monialainen yhteistyö Yhteistyö lähialueen esiopetuksen ja koulujen kanssa sekä eri koulutuksen järjestäjien ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä eri koulustasteille ja jatko-opintoihin 	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	koko koulu	<i>Kirjoita tähän</i>
	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa sekä alueellisessa kasvatuskumppanuusverkostossa.	rehtori, yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, opettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.	oppilaskunnan ohjaajat, rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Kummioppilaat tukevat uusia oppilaita 1. luokan tai esiopetuksen oppilaita.	luokanopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7. luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.	tukioppilasohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppilassiirtojen kannalta.	rehtori erityisopettajat luokanopettajat oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>	

<ul style="list-style-type: none"> Uusin ohjauksellinen tietotaito koulun käytössä <p>Ohjauksesta tiedottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista perusopetuksessa. Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua. 	<p>Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitetuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppilaille ja työyhteisöön.</p> <p>Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.</p>	oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
<p>Muita koulukohtaisia erityis- huomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus</p>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>
	<p>Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanhempainillat - nettisivut - ohjauskeskustelut - Wilma-viestit ja tiedotteet 	rehtori luokanvalvoja oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>